

สถานการณ์โควิดกับการค้าผลไม้ในตลาดเจียงซิง

ผลกระทบจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด 19

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในหลายประเทศ ส่งผลให้ด่านนำเข้าของจีนทุกแห่งเพิ่มความเข้มงวดตรวจสอบสินค้านำเข้า อีกทั้งภายในประเทศจีนก็ได้ทำการทดสอบเชื้อโควิดในผลไม้นำเข้ามากยิ่งขึ้น จึงส่งผลกระทบต่อการค้าและการขนส่งผลไม้ในประเทศจีน และทำให้ปริมาณการค้าผลไม้นำเข้าของตลาดเจียงซิงได้รับผลกระทบตามไปด้วย

ด่านชายแดนตรวจเข้ม รถติดสะสม

การสุ่มตรวจโควิดในผลไม้นำเข้า

จากสถิติปริมาณการค้าผลไม้นำเข้าของตลาดเจียงซิงในเดือนมีนาคม 2565 พบว่า มีปริมาณการค้าลดลงร้อยละ 14.63 และมูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 14.07 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยผลไม้ที่มีปริมาณการค้าลดลง ได้แก่ ทูเรียนลดลงร้อยละ 71.9 ขนุนลดลงร้อยละ 50.89 แอปเปิ้ลลดลงร้อยละ 41.07 ลำไยลดลงร้อยละ 35.43 ส้มลดลงร้อยละ 14.01 และองุ่นลดลงร้อยละ 13.51

อย่างไรก็ดี ทูเรียนและขนุนเป็นผลไม้ที่มีความพิเศษและไม่มีผลไม้ใดในประเทศจีนที่สามารถทดแทนได้ จึงทำให้มีราคาเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยในเดือนมีนาคม 2565 ทูเรียนมีราคาเฉลี่ย 71.21 หยวน/กก. เพิ่มขึ้นร้อยละ 54.07 และขนุนมีราคาเฉลี่ย 17.58 หยวน/กก. เพิ่มขึ้นร้อยละ 46.91 เมื่อเทียบกับเดือนมีนาคม 2564

ส่วนแก้มังกรมีปริมาณการค้าและราคาเฉลี่ยลดลง เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการตรวจพบเชื้อโควิดในบรรจุภัณฑ์และตัวสินค้าแก้มังกรในตลาดอื่น ๆ ทำให้เดือนมีนาคม 2565 ปริมาณการค้าแก้มังกรในตลาดเจียงซิงลดลงร้อยละ 9.99 ราคาเฉลี่ยลดลงร้อยละ 14.57 เมื่อเทียบกับเดือนมีนาคม 2564 สำหรับมะม่วงมีปริมาณการค้าลดลงร้อยละ 30.91 เมื่อเทียบกับปี 2564 โดยมีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 13.93 หยวน/กก. เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.89 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

การผลไม้นำเข้าสามารถขายได้ดีในตลาดจีน สิ่งสำคัญคือประเทศต้นทางจะต้องควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อมิให้เกิดการตรวจพบเชื้อโควิดในประเทศจีน ซึ่งจะเป็นการทำลายความเชื่อมั่นของผู้ค้าและผู้บริโภคจีน

ประเทศชิลีเป็นหนึ่งในประเทศที่สามารถควบคุมการแพร่ระบาดได้ดี ทำให้ตลาดจีนมีความเชื่อมั่นและชื่นชอบผลไม้ของชิลี โดยในเดือนมีนาคม 2565 ผลไม้จากชิลีหลายชนิด เช่น ลูกพรุน บลูเบอร์รี่ ลูกพลัม เนคทารีน องุ่น ล้วนเป็นที่นิยมของผู้บริโภคชาวจีน ทั้งนี้ ลูกพรุนชิลีเริ่มทยอยเข้าสู่ตลาดจีนตั้งแต่ช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ โดยในเดือนมีนาคมเป็นช่วงพีคของการตลาด ซึ่งการขนส่งลูกพรุนส่วนใหญ่เป็นการขนส่งทางทะเล ลูกพรุนของประเทศชิลีมีการควบคุมคุณภาพที่ดี ส่วนลูกพรุนด้อยคุณภาพจะถูกนำไปแปรรูปเป็นผลไม้แห้งในท้องถิ่น นอกจากนี้ลูกพรุนยังมีหีบห่อบรรจุภัณฑ์หลายรูปแบบ ซึ่งเหมาะสำหรับผู้บริโภคและกลุ่มธุรกิจการจำหน่ายผลไม้ที่มีความหลากหลาย ทำให้ปริมาณการค้าลูกพรุนในเดือนมีนาคม 2565 มีความโดดเด่น โดยมีปริมาณเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 56.78 เมื่อเทียบกับเดือนมีนาคมปีที่ผ่านมา

ส่วนเนคทารีนนำเข้าก็ได้รับการตอบรับที่ดีมากจากตลาดด้วยเช่นกัน โดยในเดือนมีนาคม 2565 ปริมาณการค้าเนคทารีนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 87.84 เมื่อเทียบกับปี 2564

อย่างไรก็ดี ในเดือนมีนาคม 2565 ยังมีผลไม้นำเข้าจากประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่สามารถขายได้ดี คือ มะพร้าวอ่อนของไทยและสับปะรดจากฟิลิปปินส์ เนื่องจากน้ำมะพร้าวถือเป็น "น้ำแร่อุดมด้วยวิตามิน" ซึ่งเป็นที่นิยมของผู้บริโภคชาวจีน ประกอบกับราคาไม่แพงจนเกินไปทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงได้ ส่วนสับปะรดเป็นผลไม้ที่มีรสฉ่ำซึ่งตอบสนองพฤติกรรมของผู้บริโภคชาวจีนที่นิยมดื่มน้ำเย็นตามฤดูกาล ทำให้ในเดือนมีนาคม 2565 ปริมาณการค้าผลไม้ทั้งสองชนิดนี้เพิ่มขึ้นอย่างมาก แต่ราคาลดลงเนื่องจากมีปริมาณสินค้าจำหน่ายเป็นจำนวนมาก โดยมะพร้าวอ่อนไทยมีปริมาณการค้าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 94.26 ในเดือนมีนาคม 2565 ราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 7.24 หยวน/กิโลกรัม ลดลงร้อยละ 12.17 เมื่อเทียบกับเดือนมีนาคมปีที่ผ่านมา ส่วนสับปะรดฟิลิปปินส์มีปริมาณการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 72.56 ราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 9.62 หยวน/กิโลกรัม ลดลงร้อยละ 31.61

ตลาดเจียง มณฑลเจ้อเจียง

บรรยากาศการจำหน่ายผลไม้ในตลาดเจียง

การคาดการณ์ตลาดในอนาคต

หลังจากเดือนมีนาคมอากาศจะเริ่มอุ่นขึ้น ผลไม้ฤดูร้อนของประเทศจีนจะเริ่มออกและเข้าสู่ตลาด ได้แก่ เชอร์รี่ สับปะรด แตงโม มะม่วง ปีแปป (loquats) และเนคทารีน (nectarine) เนื่องจากเป็นฤดูกาลของผลไม้เหล่านี้ ปริมาณการค้าในตลาดก็จะเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่ผลไม้ฤดูหนาวของจีน เช่น ส้มหวาน ส้ม และแอปเปิ้ล จะเริ่มมีปริมาณลดลง โดยในช่วงนี้การขายผลไม้ในตลาดเจียงจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากผลไม้นำเข้าส่วนใหญ่มาจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งกำลังเผชิญกับปัญหาการแพร่ระบาดของโควิด 19

นอกจากนี้ ผลกระทบจากการแพร่ระบาดทำให้ตลาดค้าปลีกหลายแห่งต้องปิดตัวลง ส่งผลให้การกระจายผลไม้ของตลาดเจียงเป็นไปด้วยความยากลำบาก ทำให้ราคาผลไม้เพิ่มสูงขึ้น แต่หากตลาดสามารถกลับมาเปิดดำเนินการ ผลไม้ก็จะล้นไหลกลับเข้าสู่ในตลาดอีกครั้งและราคาผลไม้จะกลับสู่ภาวะปกติหรืออาจจะต่ำกว่าปกติ

สถานการณ์การแพร่ระบาดและผลกระทบต่อการค้าผลไม้

เนื่องจากในช่วงปลายเดือนมีนาคม 2565 เขตหนานหนู เมืองเจียงซิง ซึ่งเป็นที่ตั้งของตลาดเจียงซิงพบผู้ติดเชื้อเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้วันที่ 28 มีนาคม 2565 เขตหนานหนูได้ยกระดับมาตรการควบคุมการแพร่ระบาด โดยประกาศพื้นที่ปิด (ล๊อคดาวน์) พื้นที่ควบคุม และพื้นที่เฝ้าระวัง ส่งผลให้ตลาดเจียงซิงซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ปิด (ล๊อคดาวน์) ต้องปิดทำการตั้งแต่วันที่ 00.00 น. ของวันที่ 29 มีนาคม 2565 โดยในช่วงเย็นของวันที่ 28 มีนาคม 2565 รัฐบาลท้องถิ่นเมืองเจียงซิงได้สั่งให้คนที่อยู่ในตลาดขณะนั้นกว่าหมื่นคนย้ายออกจากตลาดทั้งหมดโดยด่วน และเนื่องจากมาตรการบังคับใช้อย่างกระทันหันทำให้การจัดการผลไม้สดในตลาดเกิดปัญหาอย่างมาก

ผลไม้เน่าเสียจากการปิดตลาด

แม้ว่าตลาดเจียงซิงจะจัดการให้ผู้ประกอบการย้ายสินค้าไปจำหน่ายในพื้นที่นอกตลาด แต่การปิดเมืองในทันทีส่งผลให้การกระจายสินค้าเกิดอุปสรรค และการปิดตลาดอย่างทันทีทันใดทำให้ผู้ประกอบการได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ผู้ประกอบการในตลาดเจียงซิงกล่าวว่ามีมูลค่าความเสียหายน่าจะประมาณ 500 ล้านบาท เฉพาะโซนการจำหน่ายสับปะรดซึ่งมีจำนวนถึง 70 ตู้ ประมาณ 100,000 กล่อง มีมูลค่าประมาณ 7-8 ล้านบาท

ตลาดเจียงซิงเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกของประเทศจีน ในปี 2564 มีปริมาณการค้าผลไม้ (ผลไม้ภายในประเทศและผลไม้นำเข้า) รวม 4.9 ล้านตัน มูลค่าการค้าสูงถึง 52,500 ล้านบาท มีการจำหน่ายสินค้าไปยังมณฑลเจียงซู เจ้อเจียง เจียงซี ผู้เจี้ยน ชันตง และนครเซี่ยงไฮ้ นอกจากนี้ ตลาดเจียงซิงยังมีผู้ประกอบการมากกว่า 600 ราย มีพนักงานประมาณ 1,400 คน ปฏิบัติงานตลอด 24 ชั่วโมง 365 วัน

การล๊อคดาวน์พื้นที่

การคัดกรองคนขับรถ ณ จุดเข้าออกทางด่วน

หลังจากสถานการณ์โควิดในเมืองเจียงเริ่มคลี่คลาย ตลาดเจียงได้รับอนุญาตให้เปิดทำการอีกครั้งเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2565 ภายใต้มาตรการควบคุมโควิดที่เข้มงวดยิ่งขึ้น ซึ่งตลาดเจียงได้มีการชดเชยความเสียหายให้ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการปิดตลาด โดยยกเว้นค่าเช่าและค่าบริการเป็นเวลา 1-7 เดือน ขึ้นอยู่กับมูลค่าความเสียหาย โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2565 เป็นต้นไป

อย่างไรก็ดี ในช่วงที่ตลาดเจียงปิดทำการได้ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการจำหน่ายผลไม้เนื่องจากนครเซี่ยงไฮ้ได้ประกาศล็อกดาวน์ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2565 ทำให้ตลาดค้าส่งในนครเซี่ยงไฮ้ทั้งหมดรวมทั้งตลาดฮ่วยจ่านซึ่งเป็นศูนย์กระจายสินค้าผลไม้ขนาดใหญ่ที่สุดของนครเซี่ยงไฮ้ถูกปิดไปด้วย อีกทั้งตลาดค้าส่งในเมืองหางโจว มณฑลเจ้อเจียงก็ประกาศปิดเนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดในพื้นที่เช่นกัน

ตลาดค้าส่งสินค้าเกษตรซีเจียว นครเซี่ยงไฮ้ถูกสั่งปิด

นครเซี่ยงไฮ้ล็อกดาวน์

การปิดตลาดค้าส่งสินค้าเกษตรขนาดใหญ่หลายแห่งในเวลาเดียวกันจึงส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรในภาคตะวันออกของจีนเกือบทั้งหมด แม้ว่าผู้ประกอบการหลายรายจะย้ายไปจำหน่ายสินค้าที่ตลาดค้าส่งผลไม้จันทู มณฑลเจ้อเจียง แต่เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2565 ตลาดจันทูก็ประกาศปิดเช่นเดียวกัน สถานการณ์ปิดตลาดค้าส่งทำให้ผู้ประกอบการระดับซื้อสินค้าเป็นการชั่วคราว

นอกจากนี้ การล็อกดาวน์นครเซี่ยงไฮ้ก็ส่งผลให้การค้าสินค้าเกษตรในเขตภาคตะวันออกของจีนเกิดอุปสรรค ซึ่งผู้ประกอบการจำหน่ายผลไม้จำหน่ายรายหนึ่งในตลาดฮ่วยจ่านนครเซี่ยงไฮ้กล่าวว่า บริษัทของตนยังมีสินค้าตกค้างจำนวนมากที่ไม่สามารถจำหน่ายได้ทันทีซึ่งมีมูลค่ากว่า 1 ล้านหยวน และยังมีผลไม้สดใหม่ที่กำลังเดินทางถึงท่าเรือเซี่ยงไฮ้ การปิดเมืองอย่างยาวนานและต่อเนื่องจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการจำหน่ายและการกระจายสินค้าผลไม้สด แม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดจะดีขึ้นและตลาดสามารถเปิดทำการได้อีกครั้ง แต่สินค้าจำนวนมากที่เก็บไว้ในห้องเย็นเป็นเวลานานก็จะเสื่อมคุณภาพไม่สามารถจำหน่ายได้ ทำให้ผู้ประกอบการได้รับความเสียหายอย่างมาก ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ในด้านการตลาด และการแพร่ระบาดครั้งนี้ถือเป็นความท้าทายอย่างใหญ่หลวงของอุตสาหกรรมการค้าผลไม้สด

รถติดระหว่างทางด่วน

การตรวจสอบโควิดระหว่างทางในแถบเซี่ยงไฮ้